

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - CC-3501
FACULTY OF COMMERCE AND MANAGEMENT
B.Com F.Y (Sem-I)
Examination December/January-2022-23
Marathi (SL) Paper - I (Bhartiya Bhasha Bhay-1)

[Time:3.00 Hours]

[Max. Marks:80]

N. B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) प्रश्न क्र 1 सोडविणे आवश्यक.
- 2) प्रश्न क्र 2 ते 7 पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
- 3) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
- 4) उत्तरपत्रिकेवर काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.

Q1 योग्य पर्याय निवडा.

05

- 1) ज्ञानेश्वरीला म्हणतात.
 - a) भावार्थदीपिका
 - b) यथार्थदीपिका
 - c) अमृतानुभव
 - d) यापैकी नाही
- 2) अनंत फंदी यांनी हा काव्यप्रकार लोकप्रिय केला.
 - a) भारुड
 - b) अभंग
 - c) फटका
 - d) ओवी
- 3) स्त्री-पुरुष तुलना हा दीर्घनिबंध यांनी लिहिला.
 - a) सावित्रीबाई फुले
 - b) ताराबाई शिंदे
 - c) बहिणाबाई चौधरी
 - d) विद्या बाल
- 4) 'डोळे' या कथेची नायिका आहे.
 - a) चित्रा
 - b) वैजयंता
 - c) कांता
 - d) गीता
- 5) जाहिराती माध्यमाद्वारे केली जाते.
 - a) आकाशवाणी
 - b) वृत्तपत्रे
 - c) दूरध्वनी
 - d) वरील सर्व

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- 1) 'चंदनाचा संग लाधलीया वृक्ष' या अभंगातून कशाचे महत्व सांगितले आहे?
- 2) कृष्णाजी केशव दामले ताणणी कोणत्या टोपण नावाने काव्य लेखन केले आहे ?
- 3) 'श्यामची आई' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?
- 4) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांना कोणत्या सर्वश्रेष्ठ पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले?
- 5) पूर्णविराम केव्हा द्यावा?

05

क) रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरून वाक्य पुन्हा लिहा.

- 1) संसार नगरी _____ भरला भाई ।
कामक्रोध लोभ यांचे गिर्हाईक पाही ।।१।।
- २) तयास मानव म्हणावे का? ही कविता _____ काव्यसंग्रहतून घेतलेली आहे.
- ३) महात्मा फुले यांनी _____ समाजाची स्थापना केली.
- ४) दृष्टांतपाठ ग्रंथ _____ यांनी लिहिला.
- ५) इंटरनेटच्या सहाय्याने पत्रव्यवहार करण्यासाठी _____ पत्राची गरज असते.

05

ड) खालील विधाने चूक कि बरोबर ते लिहा.

- १) संत ज्ञानेश्वरांचा जन्म औरंगाबाद जिल्ह्यातील अपेगाव येथे झाला.
- २) संत सोयराबाई या संत चोखामेळा यांच्या परिवारातील संत आहेत.
- ३) मराठी ग्रंथकार सभेस पत्र न्यायमूर्ती रानडे यांनी लिहिले.
- ४) गीताच्या दुःखाला ५ तिचे दारिद्र्य कारणीभूत आहे.
- ५) उत्पाती वस्तु ग्राहकापर्यन्त पोहोचण्यासाठी जाहिरातीची गरज असते.

05

Q2 बालकवी यांच्या फुलराणी या कवितेचा आशय तुमच्या शब्दात लिहा.

15

Q3 संत एकनाथांनी 'बाजार' या भरुडामधून संसाररूपी बाजाराचे चित्रण कसे केले आहे? ते सांगा.

15

Q4 'स्त्री पुरुष तुलना' या निबंधातून ताराबाई शिंदे यांनी कोणता विचार मांडलेला आहे? ते सांगा.

15

Q5 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी शील व सौजन्याचे महत्व कसे सांगितले आहे?

15

Q6 विरामचिन्हे म्हणजे काय? ते सांगून महत्वाच्या विरामचिन्हाची माहिती द्या.

15

Q7 टिपा लिहा (कोणत्याही तीन)

15

- 1) संत तुकाराम
- 2) संत कान्होमात्रा
- 3) रूभणेयाचा दृष्टांत
- 4) अनुस्वार विषयक नियम
- 5) ब्लॉग लेखन

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- C-3017
FACULTY OF COMMERCE AND MANAGEMENT
B.Com F.Y (Sem-II)
Examination November/December-2022
Marathi (SL) Paper - II
(Gadya, Padya and Upyojit Marathi)

[Time: 3:00 Hours]

[Max. Marks: 80]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

१. प्रश्न क्र.१ सोडविणे आवश्यक
२. प्रश्न क्र. २ ते ७ पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा
३. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात
४. उत्तर पत्रिकेवर काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.

Q. 1

अ) योग्य पर्याय निवडा

05

1. चार वेद केले ब्रम्हदेवानं, पाचव्या वेदाची वाणी केली तुकोबारायनं हे विधान कोणाचे आहे?

अ) संत तुकडोजी महाराज	क) संत गाडगेबाबा
ब) संत रामदास स्वामी	ड) संत तुकाराम महाराज

2. 'कृष्णाकाठ' हे आत्मचरित्र कोणी लिहिले?

अ) वसंतराव नाईक	ब) यशवंतराव चव्हाण	क) शरद पवार	ड) सुशील कुमार

3. 'नव महाराष्ट्रगीत' ही कविता कोणत्या कवीची आहे?

अ) बालकवी	ब) वीरधवल परब	क) भुजंग मेश्राम	ड) सुरेश भट

4. 'चंद्रमाधवीचे प्रदेश' हा कवितासंग्रह कोणत्या कवीचा आहे?

अ) ग्रेस	ब) अरुण काळे	क) अजीमनवाज राही	ड) संजय आघाव

5. 'ग्लोबल मेंदीची नक्षी' ही कविता कोणत्या कवीची आहे?

अ) प्रतीक्षा गायकवाड	ब) अजीम नवाज	क) सुरेश भट	ड) बालकवी
राही			

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

05

१) रामराव झुंजारे यांची 'ठिणगी' ही कथा त्यांच्या कोणत्या कथासंग्रहातील आहे?

२) 'भूक' मधील आज जेव्हा बेवड मागण्यासाठी जातो तेव्हा कोणती युक्ती करतो?

- ३) चवळीच्या शेंगा सापडता खाईं॥ बाळाकडे जाईं॥ पाजावया ॥ ह्या कवितेच्या ओळी कोणत्या कवीच्या आहेत?
- ४) भुजंग मेश्राम यांचा पहिला कवितासंग्रह कोणत्या?
- ५) जाहिरात म्हणजे काय?

05

क) रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरून वाक्य पुन्हा लिहा.

- १) मोडक्या घरात राहा, पन मुलाले _____ दिल्याविणे सोडू नका.
- २) २६ जानेवारी _____ ला भारत एक लोकसत्ताक देश होईल.
- ३) त्र्यंबक बापुजी ठोंबरे यांचा जन्म _____ येथे झाला.
- ४) टी आई होती म्हणुनी _____ मी ही रडलो.
- ५) जय जवान, जय _____.

05

ड) खालील विधाने चूक की बरोबर टे लिहा

१. समतेशिवाय स्वातंत्र्य म्हणजे काही लोकांचे बहुतांश लोकावर प्रभुत्व निर्माण करणे होय.
२. 'ठिणगी' मधील वामनला पाटलाने म्हटलेला श्लोक ण आवडल्यामुळे तो शांतपणे पंगतीतून उठून घरी जातो.
३. 'कोसला' या कादंबरीचे लेखक भालचंद्र नेमाडे हे आहेत
४. भुजंग मेश्राम हे ग्रामीण साहित्य प्रवाटातील कवी आहेत.
५. 'तंगार्ई' हे आत्मकथन प्रतीक्षा गायकवाड यांचे आहे.

Q. 2 सविस्तर उत्तरे लिहा.

15

'शेवटचे कीर्तन' मधून संत गाडगेबाबा यांनी समजला कोणता उपदेश केला आहे? टे सविस्तर लिहा.

Q. 3 'लोकभाषा हीच ज्ञानभाषा' व्हावी या पाठातून यशवंतराव चव्हाण यांनी शिक्षणातील त्रिभाषा सूत्र कशाप्रकारे पटवून दिले आहे ते सांगा.

15

Q. 4 'कोवळे मरण' या पाठातील मनीच्या आर्त कहाणीचे सविस्तर वर्णन करा.

15

- Q.5 महात्मा जोतीबा फुले यांनी 'कुळबिणीची दिनचर्या कशाप्रकारे चित्रित केली आहे?' 15
- Q.6 'मल्टी लुटालूटीचा झिंग लपालपा' या कवितेचा आशय स्पष्ट करा. 15
- Q.7 टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) 15
- १) 'कोवळे मरण' मधील मनी
 - २) 'भूक' मधील आज्ञा
 - ३) 'निर्झरास'
 - ४) वीरधवल परब
 - ५) गुरु-शिष्य संवाद

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- C-3017
FACULTY OF COMMERCE AND MANAGEMENT
B.Com F.Y (Sem-II)
Examination November/December-2022
Marathi (SL) Paper - II
(Gadya, Padya and Upyojit Marathi)

[Time: 3:00 Hours]

[Max. Marks: 80]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

१. प्रश्न क्र.१ सोडविणे आवश्यक
२. प्रश्न क्र. २ ते ७ पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा
३. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात
४. उत्तर पत्रिकेवर काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.

Q. 1

अ) योग्य पर्याय निवडा

05

1. चार वेद केले ब्रम्हदेवानं, पाचव्या वेदाची वाणी केली तुकोबारायनं हे विधान कोणाचे आहे?

अ) संत तुकडोजी महाराज	क) संत गाडगेबाबा
ब) संत रामदास स्वामी	ड) संत तुकाराम महाराज

2. 'कृष्णाकाठ' हे आत्मचरित्र कोणी लिहिले?

अ) वसंतराव नाईक	ब) यशवंतराव चव्हाण	क) शरद पवार	ड) सुशील कुमार

3. 'नव महाराष्ट्रगीत' ही कविता कोणत्या कवीची आहे?

अ) बालकवी	ब) वीरधवल परब	क) भुजंग मेश्राम	ड) सुरेश भट

4. 'चंद्रमाधवीचे प्रदेश' हा कवितासंग्रह कोणत्या कवीचा आहे?

अ) ग्रेस	ब) अरुण काळे	क) अजीमनवाज राही	ड) संजय आघाव

5. 'ग्लोबल मेंदीची नक्षी' ही कविता कोणत्या कवीची आहे?

अ) प्रतीक्षा गायकवाड	ब) अजीम नवाज	क) सुरेश भट	ड) बालकवी
राही			

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

05

१) रामराव झुंजारे यांची 'ठिणगी' ही कथा त्यांच्या कोणत्या कथासंग्रहातील आहे?

२) 'भूक' मधील आज जेव्हा बेवड मागण्यासाठी जातो तेव्हा कोणती युक्ती करतो?

- ३) चवळीच्या शेंगा सापडता खाई॥ बाळाकडे जाई॥ पाजावया ॥ ह्या कवितेच्या ओळी कोणत्या कवीच्या आहेत?
- ४) भुजंग मेश्राम यांचा पहिला कवितासंग्रह कोणत्या?
- ५) जाहिरात म्हणजे काय?

05

क) रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरून वाक्य पुन्हा लिहा.

- १) मोडक्या घरात राहा, पन मुलाले _____ दिल्याविणे सोडू नका.
- २) २६ जानेवारी _____ ला भारत एक लोकसत्ताक देश होईल.
- ३) त्र्यंबक बापुजी ठोंबरे यांचा जन्म _____ येथे झाला.
- ४) टी आई होती म्हणुनी _____ मी ही रडलो.
- ५) जय जवान, जय _____.

05

ड) खालील विधाने चूक की बरोबर टे लिहा

१. समतेशिवाय स्वातंत्र्य म्हणजे काही लोकांचे बहुतांश लोकावर प्रभुत्व निर्माण करणे होय.
२. 'ठिणगी' मधील वामनला पाटलाने म्हटलेला श्लोक ण आवडल्यामुळे तो शांतपणे पंगतीतून उठून घरी जातो.
३. 'कोसला' या कादंबरीचे लेखक भालचंद्र नेमाडे हे आहेत
४. भुजंग मेश्राम हे ग्रामीण साहित्य प्रवाटातील कवी आहेत.
५. 'तंगार्ई' हे आत्मकथन प्रतीक्षा गायकवाड यांचे आहे.

Q. 2 सविस्तर उत्तरे लिहा.

15

'शेवटचे कीर्तन' मधून संत गाडगेबाबा यांनी समजला कोणता उपदेश केला आहे? टे सविस्तर लिहा.

Q. 3 'लोकभाषा हीच ज्ञानभाषा' व्हावी या पाठातून यशवंतराव चव्हाण यांनी शिक्षणातील त्रिभाषा सूत्र कशाप्रकारे पटवून दिले आहे ते सांगा.

15

Q. 4 'कोवळे मरण' या पाठातील मनीच्या आर्त कहाणीचे सविस्तर वर्णन करा.

15

- Q.5 महात्मा जोतीबा फुले यांनी ' कुळबिणीची दिनचर्या कशाप्रकारे चित्रित केली आहे? 15
- Q.6 ' मल्टी लुटालूटीचा झिंग लपालपा ' या कवितेचा आशय स्पष्ट करा. 15
- Q.7 टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) 15
- १) 'कोवळे मरण' मधील मनी
 - २) 'भूक' मधील आज्ञा
 - ३) 'निर्झरास'
 - ४) वीरधवल परब
 - ५) गुरु-शिष्य संवाद

Total No. of Printed Pages:1

SUBJECT CODE NO:- A-1039
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I)
Examination November/December- 2022
Marathi (Opt.) –I
(Kavyatm Sahitya)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - ii. निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - iii. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- Q.1 खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- १ नामदेव ढसाळ यांनी आपल्या कवितेत मानवता, समता, या मुल्यांचा पुरस्कार कसा केला. ते तुमच्या शब्दात मांडा.
- २ बहिणाबाई चौधरी यांच्या कवितेतून व्यक्त होणारा वैज्ञानिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- Q.2 खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- १ 'श्री ज्ञानेश्वरसमाधी वर्णन' या कवितेत कवी अरुण कोल्हाटकरांनी कोणता भाव व्यक्त केला,ते लिहा.
- २ नारायण सुर्वे यांच्या कवितेतून व्यक्त होणारे कामगाराचे दुःख चित्रित करा.
- Q.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 10
- १ 'घाणा' कवितेचे रसग्रहण करा.
- २ 'सात' कुसुमाग्रजांच्या कवितेतून कोणता रस अभिव्यक्त होतो. ते सोदाहरण स्पष्ट करा.
- ३ 'कोणीकडून – कोणाकडे' ? या कवितेतून व्यक्त होणारे चिंतनशील मनोवृत्तीचे वर्णन करा.
- ४ 'भाकरीचा चंद्र शोधण्यात जिंदगी बरबाद झाली' असे नारायण सुर्वे का म्हणतात.
- Q.4 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 10
- १ तुमचंच नाव लिवा
- २ सर्वात्मका शिवसुंदरा
- ३ हिरीताचं देनं घेणं
- ४ मनी ऑर्डर

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - CA-1599
FACULTY OF HUMANITIES
B.A F.Y. (Sem-I)
Examination December/January-2022-23
Marathi (Opt.) -I Nivdak Abhang (Abhang Avishkar)

[Time:1:30 Hours]

[Max. Marks:40]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

1. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निव्व्या किंवा काव्या पेनाचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणत्याही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे,

Q1

अ) खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा (सर्व अनिवार्य)

०५

- १) संत ज्ञानेश्वरांनी कोणत्या संप्रदायाचा पाया रचला?
 A) वारकरी B) महानुभाव C) दत्त D) नाथ
- २) संत तुकारामाचे जन्मगावआहे .
 A) पंढरपूर B) आळंदी C) देहू D) मंगळवेढा
- ३) 'मिथ्या मायाजाळ | मृगजळ बाधा ||' हा अभंग कोणत्या संताचा आहे?
 A) गोरा कुंभार B) नामदेव C) जनाबाई D) सेना न्हावी
- ४) 'नामयाची दासी' असे कोणती संत कवियत्री स्वतःला म्हणते?
 A) जनाबाई B) मुक्ताबाई C) सखुबाई D) बहिणाबाई
- ५) 'अनुभवाचा अलौकिक ठेवा' असे..... संताबद्दल म्हंटले जाते.
 A) सावता माळी B) विसोबा खेचर C) परिसा भागवत D) गोरा कुंभार

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्या)

०५

- १) 'निर्जीवां दगडाची काय करिसी सेवा |' या ओळी कोणत्या संतांच्या आहेत?
- २) वारकरी संप्रदायाचे किंकर (प्रचारक) कोणास संबोधले जाते?
- ३) 'जे जे दृष्टी दिसे ते ते हरिरूप' ही अभंग रचना कोणी लिहिली?
- ४) कोणत्याही संताचा पूर्ण परिवार विठ्ठल भक्तीत रंगलेला होता?

५) 'पक्षी जाय दिगंतरा | बाळकांसी आणी चारा ' हा अभंग कोणी रचला?

Q2 संकल्पना /संज्ञा /घटक /घटना स्पष्ट करा (कोणत्याही दोन)

१०

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्दमर्यादा)

- १) वारकरी
- २) अद्वैत तत्त्वज्ञान
- ३) तुका झालासी कळस
- ४) नामयाची दासी जनी

Q3 थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

१०

- १) भेदाभेद व विषमतेवर चोखोबांनी कसे कोरडे ओढले आहे ते लिहा?
- २) संत वाङ् मयाच्या निर्मितीमागील प्रेरणा लिहा.
- ३) संत संगतीचे महत्त्व विशद करा.
- ४) 'चोखा डोंगा परी भाव नव्हे डोंगा ' असे चोखोबा का म्हणतात?

Q4 सविस्तार उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

१०

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्दमर्यादा)

- १) वारकरी संप्रदायातील विठ्ठलभक्तीचे महत्त्व विशद करा.
- २) संत एकनाथांच्या वाङ् मयीन कार्याचा आढावा घ्या.

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - CA-1601
FACULTY OF HUMANITIES
B.A F.Y (Sem-I)
Examination December/January-2022-23
Marathi (Opt.) - II Nivdak Katha (Katharth)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 40]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त निव्व्या किंवा काव्या पेनचाच वापर करावा
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खूण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1A खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा (सर्व अनिवार्य)

05

- 1) बाबाराव मुसळे यांना कोणत्या नावाने संबोधतात.
 अ) आबा ब) तात्या क) नाना ड) आप्पा
- 2) राजन खान यांच्या साहित्यातून कोणता विचार व्यक्त होतो.
 अ) स्त्री विषयक ब) बाल विषयक क) आदिवसी विषयक ड) ग्रामीण विषयक
- 3) 'आयदान' हे प्रसिद्ध आत्मकथन कोणाचे?
 अ) छाया महाजन ब) उर्मिला पवार
 क) रेखा बैजल ड) यापैकी नाही
- 4) उदगीर येथे झालेल्या ९५ व्या आखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष कोण?
 अ) प्र. के. अत्रे ब) बाबुराव बागुल
 क) भारत सासणे ड) अविनाश डोळस
- 5) 'मरणकाळ' या कथासंग्रहाचे लेखक कोण आहेत?
 अ) बी रघुनाथ ब) जी. ए. कुलकर्णी
 क) राजन खान ड) भास्कर चंदनशिव

Q1B] एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

05

- 1) बी. रघुनाथ यांचे संपूर्ण नाव सांगा.
- 2) 'अल्पभूधारक' ही कथा कोणाची आहे.
- 3) महाराष्ट्राचे अत्यंत आवडते विनोदी लेखक व प्रभावी नाटककार कोण?
- 4) छाया महाजन यांच्या कथेचे नाव सांगा.
- 5) चाळ संस्कृतीचे चित्रण कोणत्या लेखकाच्या साहित्यात आले आहे.

- Q2 संकल्पना /संज्ञा/घटक स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा) 10
- 1) प्रतापरावची व्यक्तीरेखा
 - 2) मराठवाड्यातील दुष्काळ
 - 3) शिक्षण बॉब मारतंय
 - 4) विज्ञानकथा
- Q3 थोडक्यात उत्तर लिहा. (कोणतेही दोन) 10
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)
- 1) जागतिकीकरणानंतर आलेल्या सभ्रमित काळाचे दर्शन जयंत पवार आपल्या कथेतून कसे घडवितात, ते लिहा.
 - 2) प्र. के. अत्रे यांच्या कथेतील विनोदाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - 3) 'पानबळी' मधून आलेल्या कामगाराच्या संघर्षाचे चित्रण रेखाय.
 - 4) 'रडणारी म्हातारी संध्याकाळ' या कथेतून हिन्दू - मुस्लीम वाद कसा रेखाटला आहे ते लिहा.
- Q4 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक) 10
(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)
- 1) कथा म्हणजे काय? ते सांगून कथेचे विविध प्रकार सविस्तर लिहा.
 - 2) प्र. के. अत्रे यांच्या 'मला नको जा बायको' या कथेचा आशय सांगून विनोदाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:1

SUBJECT CODE NO:- A-1039
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I)
Examination November/December- 2022
Marathi (Opt.) –I
(Kavyatm Sahitya)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - ii. निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - iii. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- Q.1 खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- १ नामदेव ढसाळ यांनी आपल्या कवितेत मानवता, समता, या मुल्यांचा पुरस्कार कसा केला. ते तुमच्या शब्दात मांडा.
- २ बहिणाबाई चौधरी यांच्या कवितेतून व्यक्त होणारा वैज्ञानिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- Q.2 खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- १ 'श्री ज्ञानेश्वरसमाधी वर्णन' या कवितेत कवी अरुण कोल्हाटकरांनी कोणता भाव व्यक्त केला,ते लिहा.
- २ नारायण सुर्वे यांच्या कवितेतून व्यक्त होणारे कामगाराचे दुःख चित्रित करा.
- Q.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 10
- १ 'घाणा' कवितेचे रसग्रहण करा.
- २ 'सात' कुसुमाग्रजांच्या कवितेतून कोणता रस अभिव्यक्त होतो. ते सोदाहरण स्पष्ट करा.
- ३ 'कोणीकडून – कोणाकडे' ? या कवितेतून व्यक्त होणारे चिंतनशील मनोवृत्तीचे वर्णन करा.
- ४ 'भाकरीचा चंद्र शोधण्यात जिंदगी बरबाद झाली' असे नारायण सुर्वे का म्हणतात.
- Q.4 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 10
- १ तुमचंच नाव लिवा
- २ सर्वात्मका शिवसुंदरा
- ३ हिरीताचं देनं घेणं
- ४ मनी ऑर्डर

Total No. of Printed Pages: 1

SUBJECT CODE NO:- A-1040
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I)
Examination November/December- 2022
Marathi (Opt.) – II
(Natyatm Sahitya)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - २) निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) कोणतीही लक्षवेधक खून किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
 - ४) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
- Q.1 सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- १) 'फाटलेला पतंग' या नाट्यछटेतील पतंगाचे मनोगत तुमच्या शब्दात लिहा.
 - २) 'मुलगी झाली हो' या नाटकात लेखिकेने कोणते प्रश्न मांडले आहेत. ते लिहा.
- Q.2 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक) 15
- १) 'यातना उत्सव' मधून बापू घोक्षे यांनी स्वार्थांध प्रवृत्तीवर कशा प्रकारे प्रहार केला ते सांगा.
 - २) रा. रं. बोराडेची 'उपरे' ही एकांकिका म्हणजे 'ग्रामीण जीवनातील वृद्धांची मूर्तिमंत गाथा होय' स्पष्ट करा.
- Q.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 10
- १) 'चिंगी महिन्याची झाली नाही तोच' मध्ये आदर्श नाट्यछटेची कोणती लक्षणे दिसून येतात.
 - २) 'उपरे' ही एकांकिका वास्तववादी वाटते का? ते सांगा.
 - ३) स्त्रियांनी सन्मानाने जगण्यासाठी काय करावे, असे ज्योती म्हापसेकर यांना वाटते.
 - ४) वर्तमानातल्या प्रशासकीय व्यवस्थेचा दुटप्पीपणा बापू घोक्षे यांनी 'यातना' उत्सव' या एकांकिकेत कशा प्रकारे मांडला आहे.
- Q.4 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 10
- १) नाट्यछटा
 - २) 'उपरे' मधील उपरेपण
 - ३) फाटलेला पतंग
 - ४) दलित रंगभूमी

Total No. of Printed Pages: 1

SUBJECT CODE NO:- A-1040
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I)
Examination November/December- 2022
Marathi (Opt.) – II
(Natyatm Sahitya)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - २) निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) कोणतीही लक्षवेधक खून किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
 - ४) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
- Q.1 सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- १) 'फाटलेला पतंग' या नाट्यछटेतील पतंगाचे मनोगत तुमच्या शब्दात लिहा.
 - २) 'मुलगी झाली हो' या नाटकात लेखिकेने कोणते प्रश्न मांडले आहेत. ते लिहा.
- Q.2 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक) 15
- १) 'यातना उत्सव' मधून बापू घोक्षे यांनी स्वार्थांध प्रवृत्तीवर कशा प्रकारे प्रहार केला ते सांगा.
 - २) रा. रं. बोराडेची 'उपरे' ही एकांकिका म्हणजे 'ग्रामीण जीवनातील वृद्धांची मूर्तिमंत गाथा होय' स्पष्ट करा.
- Q.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 10
- १) 'चिंगी महिन्याची झाली नाही तोच' मध्ये आदर्श नाट्यछटेची कोणती लक्षणे दिसून येतात.
 - २) 'उपरे' ही एकांकिका वास्तववादी वाटते का? ते सांगा.
 - ३) स्त्रियांनी सन्मानाने जगण्यासाठी काय करावे, असे ज्योती म्हापसेकर यांना वाटते.
 - ४) वर्तमानातल्या प्रशासकीय व्यवस्थेचा दुटप्पीपणा बापू घोक्षे यांनी 'यातना' उत्सव' या एकांकिकेत कशा प्रकारे मांडला आहे.
- Q.4 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 10
- १) नाट्यछटा
 - २) 'उपरे' मधील उपरेपण
 - ३) फाटलेला पतंग
 - ४) दलित रंगभूमी

Total No. of Printed Pages:1

SUBJECT CODE NO:- A-1085
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II)
Examination November/December- 2022
Marathi (Opt.) –III
(Kathatm Sahitya)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
 - ii) निव्या किंवा काव्या पेनचाच वापर करावा.
 - iii) कोणतीही लक्षवेधक खून किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- Q.1 सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) 15
- i) बी. रघुनाथ यांच्या कथेतील मनोविश्लेषणाच्या पातळीवरील चित्रण तुमच्या शब्दात चित्रित करा.
 - ii) अण्णा भाऊ साठे यांनी भोमक्याचे व्यक्तिचित्र आपल्या कथेतून कसे रेखाटले? ते लिहा.
- Q.2 सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही दोन) 15
- i) स्त्रीमनाची घुसमट 'अंतःकरणाचे रत्नदीप' मधून कथाकार विभावरी शिरूरकर यांनी कशी व्यक्त केली? ते लिहा.
 - ii) द. मा. मिरासदार यांच्या कथेतील विनोदवृत्तीचे चित्रण तुमच्या शब्दांत व्यक्त करा.
- Q.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 10
- i) रंगनाथ पठारे यांच्या कथेतील अहिंसाविषयक तत्वाचे प्रतिपादन करा.
 - ii) राजन गवस यांच्या कथेतील मनाची घालमेल सांगा.
 - iii) शिक्षण घेऊन होणारी परवड 'हिशेब' कथेच्या आधारे स्पष्ट करा.
 - iv) 'चोळी' कथेतील सुगंधाचे व्यक्तीचित्र रेखाटा.
- Q.4 टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) 10
- i) तात्याची शिकवण
 - ii) लिंबाजीची जगण्याची धडपड
 - iii) कीर्तीवंतचे संपादक राजाभाऊ
 - iv) यमूची व्यथा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1086
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II)
Examination November/December- 2022
Marathi (Opt.) – IV
(Mudrit Madhyamasathi Lekhan Kaushalye)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
 2. निव्या किंवा काव्या पेनचाच वापर करावा
 3. कोणतीही लक्षवेधक खूण किंवा सुचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- Q.1 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक) 15
- i. दैनंदिन जीवनातील वृत्तपत्राचे स्वरूप व महत्व विशद करा.
 - ii. इंटरनेट युगातील जाहिरातीचे स्वरूप व महत्व विशद करा.
- Q.2 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक) 15
- i. आपल्या महाविद्यालयातील वार्षिक स्नेह-संमेलनाची सविस्तर बातमी तयार करा.
 - ii. वृत्तपत्र आणि आकाशवाणी यातील सदर लेखनातील साम्यभेद स्पष्ट करा.
- Q.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) 10
- i. मुलाखत म्हणजे काय? ते सांगून मुलाखतीचे तंत्र सांगा.
 - ii. शेतकरी व व्यापारी यातील संवाद लिहा.
 - iii. अग्रलेख लेखनाचे महत्व स्पष्ट करा
 - iv. समीक्षा आणि आस्वाद यातील फरक अधोरेखित करा.

Q.4 टीपा लिहा (कोणत्याही दोन)

- i. जाहिरातीचे महत्व
- ii. निविदा लेखन
- iii. कार्यक्रम पत्रिका
- iv. जाहीर प्रकटन

Total No. of Printed Pages: 1

SUBJECT CODE NO:- A-1055
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y (Sem-V)
Examination November/December-2022
Marathi (Opt.)-IX
Bhartiya Sahitya Vichar

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

- N.B Please check whether you have got the right question paper.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
 २. काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 ३. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- Q. 1 सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
 १) मम्मटानी सांगितलेली साहित्याची प्रयोजने कोणती टे स्पष्ट करा.
 २) 'लक्षणा'शब्दशक्तीचे स्वरूप प्रकारासह स्पष्ट करा.
- Q. 2 सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
 १) साहित्याच्या व्याख्या सांगून साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 २) रसविध्वन्नाची सविस्तर चर्चा करा.
- Q. 3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 10
 १) कल्पनाशक्ती व स्फूर्ती या काव्यनिर्मिती कारणांची चर्चा करा.
 २) प्रतिभा साहित्यनिर्मितीचे जनक कारण आहे स्पष्ट करा.
 ३) भट्टनायकाचा रससिद्धांत स्पष्ट करा.
 ४) साहित्याची लक्षणे थोडक्यात विशद करा.
- Q.4 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 10
 १. आनंद वर्धन
 २. व्यंजना]उत्प्रेक्षा
 ३. रीतीविचार

Total No. of Printed Pages:1

SUBJECT CODE NO:- A-1069
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III)
Examination November/December- 2022
Marathi (Opt.) – V
(Adhunik Marathi Vangmayacha Itihas 1800-1920)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
 फक्त काळ्या व निळ्या पेनाचा वापर करावा.
 कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- Q.1 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक) 15
 1) हरिभाऊ पूर्व कालखंडातील कादंबरी वाङ्मयाचे स्वरूप व विशेष सांगा.
 2) निबंध वाङ्मयाचे स्वरूप स्पष्ट करून महात्मा फुले यांच्या वैचारिक निबंध लेखनाचा आढावा घ्या.
- Q.2 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक) 15
 1) करमणूक कालखंडातील कथा वाङ्मयाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 2) मराठी नियतकालिकांचे स्वरूप व वाटचाल स्पष्ट करा.
- Q.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन) 10
 1) हरिभाऊंच्या सामाजिक कादंबऱ्यांचे स्वरूप विशद करा.
 2) इ.स. 1874 ते 1920 या कालखंडातील निबंधमालेचे वेगळेपण स्पष्ट करा.
 3) ब्रिटीशकालीन कालखंडातील कथा लेखनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 4) आगरकरांच्या निबंध लेखनातील भाषा विशेष सांगा.
- Q.4 टिप लिहा (कोणत्याही दोन) 10
 1) नियतकालिके
 2) मनोरंजन कालखंड
 3) धार्मिक प्रबोधन चळवळे
 4) वा.म.जोशी

Total No. of Printed Pages: 1

SUBJECT CODE NO:- A-1070

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. S.Y. (Sem-III)

Examination November/December- 2022

Marathi (Opt.) – VI

(Druk-Shrawya Madhymansathi Lekhan Kaushalye)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात
 - ३) उत्तरपत्रिकेवर काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- Q.1 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक) 15
- १) दूरचित्रवाणीचे महत्त्व सांगून दूरचित्रवाणीवरील मालिकांचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - २) नभोवाणी संकल्पना सांगून नभोवाणी वरील नभोनाट्यांचे स्वरूप सविस्तर स्पष्ट करा.
- Q.2 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक) 15
- १) संकेतस्थळ म्हणजे काय? संकेतस्थळाची वर्तमानकालीन उपयोगिता स्पष्ट करा.
 - २) संहितालेखन म्हणजे काय? दूरचित्रवाणीसाठीच्या संहितालेखनाचे स्वरूप सविस्तर लिहा
- Q.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) 10
- १) इंटरनेट वापरासंदर्भात घ्यावयाची काळजी लिहा.
 - २) व्हाटसअॅपचे वर्तमानकालीन महत्त्व विशद करा.
 - ३) नभोवाणीवरील भाषाशैलीचे विशेष सांगा .
 - ४) दूरचित्रवाणीवरील निवेदकाचे कौशल्य सांगा.
- Q.4 टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) 10
- १) ब्लॉग लेखन
 - २) संवाद लेखन
 - ३) माहितीपट
 - ४) श्रुतिका लेखन

Total No. of Printed Pages: 01

SUBJECT CODE NO:- A-1056
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y (Sem-V)
Examination November/December- 2022
Marathi (Opt.) –X
Bhasha Vidnyan

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
 - 2) निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा .
 - 3) कोणत्याही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे .
- Q.1 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक) १५
- १) भाषा हि एक सामाजिक संस्था आहे चर्चा करा.
 - २) स्वन म्हणजे काय ते सांगून स्वनांचे प्रकार विशद करा.
- Q.2 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक) १५
- १) स्वनिम संकल्पना स्पष्ट करून स्वनिम निश्चितीची तत्वे लिहा.
 - २) मराठी भाषेचे कालिक व प्रांतीय भेद स्पष्ट करा.
- Q.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) १०
- १) भाषेची वैशिष्ट्ये सांगा
 - २) खंडाधिष्ठित स्वनिमांचे प्रकार लिहा.
 - ३) बोलीभाषा निर्मितीची कारणे सांगा
 - ४) सोस्युरच्या भाषा सिद्धांतावर प्रकाश टाका
- Q.4 टिपा लिहा (कोणतेही दोन) १०
- १) हावभावाची भाषा
 - २) स्वरतंत्री
 - ३) सीमासंधी
 - ४) रुपिम

Total No. of Printed Pages: 1

SUBJECT CODE NO:- 1101
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI)
Examination November/December- 2022
Marathi (Opt.)-XIII
Pashchatya Sahitya Vichar

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- ३) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

- प्र.१ सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- i) साहित्याचे स्वरूप विशद करून पाश्चात्य अभ्यासकांच्या साहित्य व्याख्यांचा परामर्श घ्या.
 - ii) पाश्चात्य विचारवंतांनी सांगितलेली साहित्य प्रयोजनाची सविस्तर चर्चा करा.
- प्र.२ सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- i) पाश्चात्य अभ्यासकांनी सांगितलेल्या साहित्य लक्षणांचा आढावा घ्या.
 - ii) साहित्य निर्मिती प्रक्रियेसंदर्भातील कोलरीज आणि मरे क्रायगर यांची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.३ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 10
- i) कॅथॉर्सिसची संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ii) कार्ल मार्क्सचा साहित्यविषयक दृष्टीकोन विशद करून परात्मतेची संकल्पना स्पष्ट करा.
 - iii) ऐतिहासिक व समाजशास्त्रीय समीक्षा पद्धतीची चर्चा करा.
 - iv) 'उद्धोधन हे साहित्याचे प्रयोजन आहे' थोडक्यात लिहा.
- प्र.४ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 10
- i) भावना
 - ii) जिज्ञासापूर्ती
 - iii) सिगमंड फ्राईड
 - iv) ऐतिहासिक भौतिकवाद

Total No. of Printed Pages:1

SUBJECT CODE NO:- A-1102
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI)
Examination November/December- 2022
Marathi (Opt.) –XIV
Vyakran & Nibandh Lekhan

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
 - ii) निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - iii) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- Q.1 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक) 15
- १) शब्दांच्या प्रमुख जाती सांगून 'अविकारी शब्दांची' माहिती लिहा.
 - २) समास म्हणजे काय? ते सांगून तत्पुरुष समासाचे प्रकार सविस्तर लिहा.
- Q.2 सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक) 15
- १) अलंकार म्हणजे काय? ते सांगून शब्दालंकारांची सविस्तर माहिती लिहा.
 - २) संधी म्हणजे काय? ते सांगून विसर्ग संधीचे प्रकार सोदाहरण लिहा.
- Q.3 सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) 10
- १) नाम म्हणजे काय? नामाच्या प्रकाराचे विवेचन करा.
 - २) 'विद्यार्थी व राजकारण' यावर निबंध लिहा.
 - ३) द्वंद्व समास म्हणजे काय? ते सांगून त्याचे प्रकार विशद करा.
 - ४) 'श्लेष' हा अलंकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- Q.4 टीपा लिहा (कोणतेही दोन) 10
- १) उभयान्वयी अव्यय
 - २) व्यंजन संधी
 - ३) समानार्थी शब्द
 - ४) अव्ययीभाव समास

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:-A-1115
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y (Sem-IV)
Examination November/December- 2022
Marathi (Opt.) – VII
(Adhunik Marathi Vangmayacha Itihas 1800-1920)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 ३. कोणत्याही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

- Q. 1 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. 15
- इ.स. १८८५ ते १९२० या कालखंडातील काव्य वाड.मयाचे स्वरूप विशेष स्पष्ट करा.

किंवा

इ.स. १८८५ ते १९२० या कालखंडातील चरित्र वाङ्मयाचा सविस्तर आढावा घ्या.

- Q. 2 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. 15
- राम गणेश गडकरी यांच्या नाट्यकृतीतून सामाजिकतेचे दर्शन घडते, तुमच्या शब्दात लिहा.

किंवा

कृ.प्र. खाडीलकरांच्या नाट्यलेखनाच्या सविस्तर परिचय करून द्या.

Q. 3 खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. 10

1. केशवसूत संप्रदायातील कवितेचे विशेष लिहा.
2. चरित्र वाङ्मय लेखनाची प्रेरणा सोदाहरण स्पष्ट करा.
3. तमाशा व लोकनाट्याचे स्वरूप विशद करा.
4. गो.ब. देवल यांच्या नाट्यकर्तृत्वाचे विशेष सांगा.

Q.4 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 10

1. अण्णासाहेब किर्लोस्कर
2. केशवसूत
3. बालकवी
4. आत्मचरित्र

Total No. of Printed Pages: 1

SUBJECT CODE NO:- A-1116
FACULTY OF HUMANITIES

B.A. S.Y.(Sem-IV)

Examination November/December- 2022

Marathi (Opt.) – VIII

(Sahitya Prakarantar aain Sahityache Madhyamantar)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) काळा किंवा निळा पेन वापरावा.
 - ३) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तरे लिहा. 15
- १) माध्यमांतर म्हणजे काय? ते सांगून 'नटरंग' या कलाकृतीचा वेध घ्या.
किंवा
'दूरदर्शन' माध्यमासंबंधी साधक-बाधक चर्चा करा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तरे लिहा. 15
- दूरदर्शन मालिका लेखनासंबंधीचे तंत्र व स्वरूप विशद करा.
किंवा
'मुद्रित माध्यम म्हणून वृत्तपत्राचे महत्त्व कायम राहिल' या विधानाचा परामर्श घ्या.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. 10
- १) मुद्रित माध्यमासाठीचे बातमी लेखन तंत्र स्पष्ट करा.
 - २) माध्यम ही आधुनिक काळाची गरज आहे चर्चा करा.
 - ३) साहित्य प्रकारांतर ही संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ४) 'बहुजन हिताय, बहुजन सुखाय', हा आकाशवाणीचा अनुबंध अगदी योग्य आहे चर्चा करा.
- प्र.४ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 10
- १) मुलाखत
 - २) नटरंग
 - ३) अग्रलेख
 - ४) आकाशवाणी उद्घोषक

Total No. of Printed Pages: 1

SUBJECT CODE NO: - A-1032
FACULTY OF HUMANITIES
B.A./B.Sc./B.S.W. S.Y. (Sem-IV)
Examination November/December- 2022
Marathi (SL) - IV
(Gadya, Padya & Upyojit Marathi)

[Time: 2:00 Hours]

[Max. Marks:50]

“Please check whether you have got the right question paper.”

N.B.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण अथवा सूचना करू नये.

- प्रश्न १. सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) 15
१. वृद्धाश्रमातील वृद्धांच्या समस्या समजावून घेतानाचे विविध असे अनुभव लेखिका अंजली भयवाल यांनी 'काहूर' या लेखातून कसे चित्रीत केले ते सांगा.?
 २. काळ्या मातीशी असलेले उत्कट असे नाते 'मिरगीपेर' या कथेतून लेखक विजय जावळे यांनी कशा पद्धतीने सांगितले ते लिहा?
- प्रश्न २. सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
१. 'जागल' या कवितेचा आशय तुमच्या शब्दात लिहा.
 २. ऊसतोड कामगाराची दैन्य अवस्था 'पाचटाच्या मुलखाले' या कवितेतून कल्पना दुधाळ यांनी कशी विशद केली ते लिहा?
- प्रश्न ३. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 10
१. ग्रामीण भागातील श्रद्धा अंधश्रद्धांचे वर्णन 'गायान' कथेच्या आधारे स्पष्ट करा.
 २. 'भूक' या कथेचे आशयसूत्र तुमच्या शब्दात लिहा.
 ३. 'कळसुत्री बाहुली' या कवितेचे रसग्रहण करा.
 ४. 'गर्भाशयात असताना' या कवितेचा आशय स्पष्ट करा.
- प्रश्न ४. सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) 10
१. संगणकाचे महत्व स्पष्ट करा.
 २. लॅपटॉप, टॅबलेट, सर्व्हर ह्या संकल्पना स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- A-1008
FACULTY OF HUMANITIES
B.A./B.Sc./B.S.W.F.Y. (Sem-I)
Examination November/December- 2022
Marathi (SL) Paper - I
(Gadya, Padya and Upyojit Marathi)

[Time: 2:00 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
- ii. निव्व्या किंवा काव्या पेनचाच वापर करावा
- iii. कोणतीही लक्ष वेधक खून किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

- Q.1 पुढील पैकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा 15
- i. 'ससीक रक्षण' या पाठातून चक्रधरांच्या कोणत्या विचाराचे दर्शन घडते ,ते सविस्तर सांगा .
 - ii. 'तुम्ही सदाचाराने वागा' या लेखातून आलेले स्त्री- पुरुष समनतेचे विचार सोदाहरण स्पष्ट करा.
- Q.2 पुढील पैकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा 15
- i. 'धुळी आतील रत्न' या कवितेतून मराठी भाषेची महती कशी सांगितली आहे ,ते लिहा
 - ii. 'तुझ्या प्रितीचे' या लावणीचे आशय सौंदर्य विशद करा
- Q.3 पुढीलपैकी 'अ व ब' विभागातून प्रत्येकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा 10
- i. 'स्त्री शिवाय घराला घरपण नाही' असे ताराबाई शिंदे का म्हणतात ?
 - ii. मानवी प्रगतीत भक्तीपेक्षा विज्ञानाचे महत्व श्री.म. माटे यांनी कसे सांगितले आहे ,ते लिहा
 - iii. रामानंद स्वामी यांनी कोणता संदेश दिला आहे ?
 - iv. मन प्रसन्न असल्याशिवाय सिद्धी प्राप्त होत नाही ,असे संत तुकाराम का म्हणतात ?
- Q.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहा (दोन पैकी एक) 10
- i. मराठी लेखन विषयक नियम सांगा
 - ii. विरामचिन्हांविषयी माहिती द्या.

SUBJECT CODE NO: - CA-1592
FACULTY OF HUMANITIES
B.A./B.Sc. F.Y. (Sem I)
Examination December/January-2022-23
Marathi (SL) Paper - I
Mayboli - I

Correction in Q1. (4 & 5)

Q.1

05

- ४) स्त्री- पुरुष तुलना या ग्रंथाचे लेखक कोण आहे.
अ) ताराबाई शिंदे ब) फ.मु.शिंदे
क) महात्मा फुले ड) सावित्रीबाई फुले
- ५) 'डोळे' कथेची नायिका कोण आहे.
अ) सिता ब) गिता
क) निता ड) सविता

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - CA-1592
FACULTY OF HUMANITIES
B.A./B.Sc. F.Y. (Sem I)
Examination December/January-2022-23
Marathi (SL) Paper - I
Mayboli - I

[Time:2:00 Hours]

[Max. Marks:40]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

1. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे
2. फक्त निव्या किंवा काव्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृतीसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

अ) खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा (सर्व अनिवार्य)

05

- १) भागवत धर्माचा पाया _____ यांनी घातला आहे.
- अ) संत तुअकाराम
 - ब) संत नामदेव
 - क) संत ज्ञानेश्वर
 - ड) संत एकनाथ

2) “अवघा झाला एक रंग ” हा अभंग कोणी लिहिला आहे?

- अ)संत मुक्ताबाई
- ब) संत जनाबाई
- क) संत बहिणाबाई
- ड) संत सोयराबाई

3) दुसऱ्या बाजीरावाच्या कारकिर्दीत _____ यांनी लावणी लिहिली.

- अ) राम जोशी
- ब) होनाजी बाळा
- क) अनंत फंदी
- ड) परसराम

4) स्त्री- पुरुष तुलना या ग्रंथाचे लेखक कोण आहे.

- अ) सिता
- ब) गिता
- क) निता
- ड) सविता

Q 1)

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

05

- 1) ‘भारुडे ’ हा काव्य प्रकार कोणी हाताळला आहे ?
- 2) आधुनिक कवितेचे जनक कोणास म्हंटले जाते ?

- 3) लिळा चरित्राचे संकलन कोणी केले आहे ?
- 4) मराठी ग्रंथकार सभेस पत्र कोणी लिहिले आहे ?
- 5) साने गुरुजींचे संपूर्ण नाव सांगा?

Q.2 संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन) 10
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा आहे)

- 1) अनुस्वार संबंधी शुद्ध लेखन विषयक नियम लिहा?
- 2) गीताची व्याख्या सांगून गीताची संकल्पना स्पष्ट करा ?
- 3) विरामचिन्हे म्हणजे काय ? विरामचिन्हेचे प्रकार लिहा ?
- 4) ब्लॉक लेखन ही संकल्पना सविस्तर लिहा ?

Q.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) 10
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा आहे)

- 1) 'तयास मानव म्हणावे का ? ' या कवितेची मध्यवर्ती कल्पना सांगा ?
- 2) अनंतफंदीच्या फटक्यातील व्यवहारज्ञान विशद करा ?
- 3) स्त्रियांच्या दुःखद स्थितीला पुरूषच कारणीभूत आहेत , असे ताराबाई शिंदे का म्हणतात ?
- 4) 'डोळे' कथेची नायिका गीताचे शब्दचित्र तुमच्या शब्दांत रेखाटा?

Q.4 सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) 10
(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा आहे)

- 1) 'चित्त शुद्ध जरी' या अभंगातून ज्ञानीभक्ताला आलेला अनुभव संत तुकारामांनी कसा अभिव्यक्त केला आहे ?
- 2) 'शील व सौजन्य ' संबंधी कोणते विचार डॉ. आंबेडकरांनी मांडले आहेत ते सांगा ?

SUBJECT CODE NO:- A-1008
FACULTY OF HUMANITIES
B.A./B.Sc./B.S.W.F.Y. (Sem-I)
Examination November/December- 2022
Marathi (SL) Paper - I
(Gadya, Padya and Upyojit Marathi)

[Time: 2:00 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
- ii. निव्व्या किंवा काव्या पेनचाच वापर करावा
- iii. कोणतीही लक्ष वेधक खून किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

- Q.1 पुढील पैकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा 15
- i. 'ससीक रक्षण' या पाठातून चक्रधरांच्या कोणत्या विचाराचे दर्शन घडते ,ते सविस्तर सांगा .
 - ii. 'तुम्ही सदाचाराने वागा' या लेखातून आलेले स्त्री- पुरुष समनतेचे विचार सोदाहरण स्पष्ट करा.
- Q.2 पुढील पैकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा 15
- i. 'धुळी आतील रत्न' या कवितेतून मराठी भाषेची महती कशी सांगितली आहे ,ते लिहा
 - ii. 'तुझ्या प्रितीचे' या लावणीचे आशय सौंदर्य विशद करा
- Q.3 पुढीलपैकी 'अ व ब' विभागातून प्रत्येकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा 10
- i. 'स्त्री शिवाय घराला घरपण नाही' असे ताराबाई शिंदे का म्हणतात ?
 - ii. मानवी प्रगतीत भक्तीपेक्षा विज्ञानाचे महत्व श्री.म. माटे यांनी कसे सांगितले आहे ,ते लिहा
 - iii. रामानंद स्वामी यांनी कोणता संदेश दिला आहे ?
 - iv. मन प्रसन्न असल्याशिवाय सिद्धी प्राप्त होत नाही ,असे संत तुकाराम का म्हणतात ?
- Q.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहा (दोन पैकी एक) 10
- i. मराठी लेखन विषयक नियम सांगा
 - ii. विरामचिन्हांविषयी माहिती द्या.

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO:- A-1024
FACULTY OF HUMANITIES
B.A./B.Sc./B.S.W. F.Y. (Sem-II)
Examination November/December- 2022
Marathi (SL) - II
(Gadya, Padya and Upyojit Marathi)

[Time: 2:00 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - 3) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- Q.1 पुढीलपैकी एका प्रश्नांचे सविस्तर उत्तर लिहा. 15
- i. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी 'देशाचे भवितव्य' या पाठातून लोकशाही विषयक तळमळ कशा प्रकारे व्यक्त केली आहे? सविस्तर लिहा.
 - ii. 'भूक' या पाठातून लेखक महादेव गायकवाड यांच्या बालपणीच्या आठवणी व वास्तव परिस्थितीचे वर्णन कसे येते? ते सांगा.
- Q.2 पुढीलपैकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. 15
- i. 'निर्झरास' या कवितेतून बालकवी यांनी निसर्गातील दिव्यता कशा प्रकारे चित्रित केले आहे? ते साधार लिहा.
 - ii. 'मल्टीलुटालुटीचा झिंग...' या कवितेचा आशय स्पष्ट करा.
- Q.3 पुढीलपैकी 'अ' व 'ब' विभागातून प्रत्येकी एका प्रश्नाचे थोडक्यात उत्तर लिहा. 10
- 'अ'
- i. 'लोकभाषा ही ज्ञानभाषा' कशी होईल? ते सांगा.
 - ii. संत गाडगेबाबांच्या कीर्तन शैलीचे वेगळेपण स्पष्ट करा.

‘ब’

- i. सुरेश भटांच्या ‘नवमहाराष्ट्र गीता’ चा आशय थोडक्यात लिहा.
- ii. ‘बाप’ कवितेतून कष्टकरी शेतकरी बापाचे दुःख कसे अभिव्यक्त झाले आहे?

Q.4 खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (दोनपैकी एक)

10

- i. विद्यार्थी आणि लेखक यांच्यातील संवाद लिहा.
- ii. तुमच्या महाविद्यालयातील भाषा, वाङ्मय मंडळाच्या वार्षिक अहवाल तयार करा.